EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.12.2023
COM(2023) 758 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/880 14 artiklan 3 kohdan mukaisesti

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO 4
2. TAVOITTEET 5
3. HANKKEEN RAKENNE JA SUUNNITTELUA KOSKEVA LÄHESTYMISTAPA 6
Vaihe 1 – käsitteellinen suunnittelu: 6
Vaihe 2 – järjestelmän kehittäminen: 6
Vaihe 3 – käyttöönotto ja toiminta: 6
4. EDISTYMISKATSAUS 7
Hankkeen kehittäminen 7
Metodologia: ICG-järjestelmän täytäntöönpanossa käytetty lähestymistapa 7
Korkean tason suunnittelu 8
Muutospyynnöt 8
Ulkoiset synergiat 8
Keskinäinen yhteistyö 9
Työskentely kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän hankeryhmän kanssa 9
5. VIIVÄSTYMISRISKIT 10
Riski 1 – henkilöstön osoittaminen 10
Riski 2 – EU:n tullialan yhdennetty palveluympäristö ja tullin tietotekniikan kehittämisen yleiset painopisteet 10
Lieventävät toimenpiteet 10
6. PÄÄTELMÄT 10
LIITE I: MONIVUOTINEN STRATEGIASUUNNITELMA 12
LIITE II: HANKKEEN PÄÄVAIHEET JA KRIITTISTEN VÄLITAVOITTEIDEN AIKATAULU 15
..... 15

SANASTO

Toimintamalli	Asiakirja, jossa esitetään tietotekniikkahankkeen perustelut ja määritetään rahoitustarpeet.
Kehittämisasiakirja	Kehittämisasiakirjassa tarkennetaan toimintamalliasiakirjassa tehtyjä oletuksia. Siihen kirjataan järjestelmän omistajan/toimittajan kumppanuus ja käsitys järjestelmästä kirjoittamishetkellä.
ICG-järjestelmä	Kulttuuriesineiden tuontia koskeva keskitetty sähköinen järjestelmä.
TRACES-järjestelmä	Yhdennetty eläinlääkinnällinen tietojärjestelmä – Euroopan komission terveys- ja kasvinsuojelusertifioinnin monikielinen verkkoalusta.
EU CSW-CERTEX -järjestelmä	EU:n tullialan keskitetyn asiointipisteen todistustenvaihtojärjestelmä.
Monivuotinen rahoituskehys	EU:n pitkän aikavälin talousarvio vuosiksi 2021–2027.
BPM, toimintaprosessien mallintaminen	Sovellustason toimintaprosessien mallintamisessa kuvataan koko toimintaprosessi ja sovelluksen tietovirta sekä täydennetään järjestelmän teknisten eritelmien laatimisvaiheessa luotua järjestelmän toimintaprosessin mallinnusta sovelluksen omien tarpeiden huomioon ottamiseksi.
BAC-asiakirja	Toiminnan hyväksymiskriteerit sisältävä asiakirja.

1. JOHDANTO

Kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista 17 päivänä huhtikuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/880[1], jäljempänä ’asetus’, tarkoituksena on estää kulttuuriesineiden laiton kauppa erityisesti silloin, kun se edistää terroristisen toiminnan rahoittamista, ja kieltää kolmansista maista laittomasti vietyjen kulttuuriesineiden tuonti unionin tullialueelle.

Asetuksella säädetään tiettyjen kulttuuriesineiden, joiden katsotaan olevan erityisessä vaarassa (muinaisjäännösten ja muistomerkkien osat), tuontiin vaadittavista tuontiluvista ja pienemmässä vaarassa olevien kulttuuriesineiden tuojien vakuutuksista sekä varmistetaan, että niihin sovelletaan yhtenäistä valvontaa unioniin tuonnin yhteydessä. Tietyt erityisiin käyttötarkoituksiin (kasvatukselliset, tieteelliset tai tutkimuksen tarkoitukset) tarkoitetut kulttuuriesineet on vapautettu näistä asiakirjavaatimuksista.

Maahantuojien velvollisuus hankkia tuontilupa tai laatia ja toimittaa tuojan vakuutus tullille alkaa vasta siitä hetkestä, kun keskitetty sähköinen järjestelmä (ICG-järjestelmä) otetaan käyttöön.

ICG-järjestelmä ei toimi vain välineenä, jolla toimijat voivat hoitaa muodollisuudet, vaan myös tietojen tallentamisen ja tietojenvaihdon välineenä asetuksen täytäntöönpanosta vastaavien jäsenvaltioiden hallintojen (tulli- ja kulttuuriviranomaiset) välillä.

ICG-järjestelmän toimivuus riippuu asetuksella (EU) 2022/2399[2] perustetusta EU:n tullialan yhdennetystä palveluympäristöstä, joka muodostaa oikeusperustan EU:n tullialan yhdennetyn palveluympäristön todistustenvaihtojärjestelmän (EU CSW-CERTEX) toiminnalle.

EU CSW-CERTEX-järjestelmä on EU:n yhdennetyn palveluympäristön keskeinen osa. Komissio kehittää sitä yhdistääkseen tullin kansalliset yhdennetyt palveluympäristöt muita kuin tullivaatimuksia hallinnoiviin unionin järjestelmiin ja tietokantoihin. Näin kaikki asianomaiset viranomaiset voivat käyttää asiaankuuluvia tietoja ja tehdä helpommin yhteistyötä rajatarkastuksissa.

Euroopan komission on esitettävä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus sähköisen järjestelmän perustamisessa saavutetusta edistyksestä asetuksen voimaantulosta alkaen 12 kuukauden välein siihen asti, kun ICG-järjestelmä on toiminnassa.

Komission ensimmäisessä vuotuisessa edistymiskertomuksessa[3] esitettiin toimet, joita komission yksiköt ovat toteuttaneet asetuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen vuoden aikana: a) tarvittavien täytäntöönpanosäännösten hyväksymisen valmistelu ja b) jäsenvaltioiden kuuleminen kulttuuriesineisiin liittyvistä tulliasioista asiantuntijaryhmän sekä kulttuuriesineiden tuontia käsittelevän hankeryhmän kautta.

Komission toisessa vuotuisessa edistymiskertomuksessa[4] kerrottiin edistymisestä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1079[5] hyväksymisessä, ensimmäisen vaiheen eli ICG-

[1] EUVL L 151, 7.6.2019, s. 1–14.
[2] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2399, annettu 23 päivänä marraskuuta 2022, Euroopan unionin tullialan yhdennetyn palveluympäristön perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 952/2013 muuttamisesta (EUVL L 317, 9.12.2022, s. 1–23).
[3] COM(2020) 342 final.
[4] COM(2021) 358 final.

hankkeen käsitteellisen suunnittelun toteuttamisesta, tätä tarkoitusta varten perustetun hankeryhmän tekemästä työstä sekä ICG-hankkeen toimintamallin ja kehittämisasiakirjan edistämisestä.

Komission kolmas vuotuinen edistymiskertomus[6] kattoi seuraavat:

a) ICG-järjestelmän toimintaprosessien mallinnusten paketin ensimmäisen version viimeistely. Pakettiin on tehtävä lisäpäivityksiä kehitysvaiheen aikana.

b) Toiminnan hyväksymiskriteerit sisältävän BAC-asiakirjan viimeistely. Siinä kuvaillaan kaikki testiskenaariot, jotka tarvitaan ICG-järjestelmän toimintaa koskevien vaatimusten ja toiminnallisten vaatimusten kokonaisvaltaiseen testaamiseen, jotta varmistetaan, että järjestelmällä voidaan täyttää kaikki tunnistetut toimintatarpeet.

c) Käyttäjien tarinoiden luominen ja niiden yhdenmukaistaminen BAC-asiakirjan kanssa ja näin ollen sellaisten tietojen todentaminen, joita kehittäjät tarvitsevat vaatimusten täyttämiseen tarvittavien toimintojen arvioimiseksi ja toteuttamiseksi.

Tämä neljäs vuotuinen edistymiskertomus kattaa ajanjakson heinäkuusta 2022 kesäkuuhun 2023. Kertomuksen kattavuuden takaamiseksi edellisissä edistymiskertomuksissa yksityiskohtaisesti esitetyt tavoitteet, hankkeen rakenne ja suunnittelua koskeva lähestymistapa esitetään lyhyesti myös tässä kertomuksessa. Kertomuksen Päätelmät-osassa esitetään kokonaisarvio edistymisestä ja tunnistetuista viivästymisriskeistä.

2. TAVOITTEET

ICG-järjestelmän on oltava toiminnassa viimeistään 28. kesäkuuta 2025. Siitä päivästä lähtien kaikkien toimijoiden on pakko hankkia tuontiluvat tai toimittaa tuojan vakuutukset tullille kyseisen sähköisen järjestelmän kautta voidakseen tuoda[7] lainsäädännössä määriteltyihin luokkiin kuuluvia kulttuuriesineitä unioniin laillisesti.

ICG-järjestelmän kehitysvaihe alkoi vuoden 2022 toisella neljänneksellä sen jälkeen, kun komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/1079 oli hyväksytty kesäkuussa 2021 ja kehittämisasiakirja hyväksyttiin. Kehitysvaihe kestää noin kaksi vuotta, minkä jälkeen alkaa kolmas vaihe. Kolmannessa vaiheessa ICG-järjestelmä yhdistetään EU-CSW CERTEX -järjestelmään, jotta jäsenvaltioiden tullijärjestelmät voivat vaihtaa asiakirjoja keskenään. Samanaikaisesti niiden hallinnoille järjestetään koulutusta, jossa henkilöstöä perehdytetään ICG-järjestelmän operatiivisiin toimintoihin.

Kulttuuriesineiden tuontia koskevaa hanketta suunnitellaan myös yksityiskohtaisesti vuonna 2019 tarkistetussa sähköistä tullia koskevassa monivuotisessa strategiasuunnitelmassa[8] (MASP-C rev. 2019), niin kuin muitakin komission yksiköiden tullialaan kohdistuvia toimia. Tämän kertomuksen liitteessä I on ote kulttuuriesineiden tuomista koskevan hankkeen MASP-C rev. 2019 -suunnitelmasta (taulukko 1). MASP-C-

[5] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/1079, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, kulttuuriesineiden tullialueelle siirtämisestä ja tuonnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/880 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 234, 2.7.2021, s. 67).
[6] COM(2022) 580 final.
[7] Asetuksessa määritellään ’tuonniksi’ esineiden asettaminen seuraaviin tullimenettelyihin: luovutus vapaaseen liikkeeseen, varastointi, johon kuuluvat tullivarastointi ja vapaa-alueet, väliaikainen maahantuonti ja tietty käyttötarkoitus, kuten sisäinen jalostus.
[8] Ks. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en

suunnitelma on tarkoitus tarkistaa vuoden 2023 loppuun mennessä, ja hankekuvausta päivitetään tuolloin vastaamaan hankkeen todellista edistymistä.

Kuten edellä mainittiin, kulttuuriesineiden tuontia koskevaa hanketta on osittain kehitetty myös EU:n tullialan yhdennetyn palveluympäristön yhteydessä. CERTEX-järjestelmä on tämän palveluympäristön keskeinen komponentti. Tämän kertomuksen liitteessä I on myös ote EU CSW-CERTEX -järjestelmän suunnittelusta MASP-C rev. 2019 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.13 (taulukko 2).

3. HANKKEEN RAKENNE JA SUUNNITTELUA KOSKEVA LÄHESTYMISTAPA

Kuten ensimmäisessä vuotuisessa edistymiskertomuksessa on analyyttisesti selitetty, hankkeen rakenne perustuu MASP-C rev. 2019 -suunnitelmassa ja sen liitteissä esiteltyyn menetelmään, johon kuuluvat hallintojärjestelmä[9], EU:n tullin toimintaprosessien mallintamispolitiikka[10] ja tietotekniikkastrategia[11]. Liitteessä II esitetään kattava etenemissuunnitelma, johon sisältyvät hankkeen päävaiheet ja kriittiset välitavoitteet.

Vaikka hanke etenee samanaikaisesti useilla tasoilla, se voidaan jakaa kuvaannollisesti kolmeen vaiheeseen:

Vaihe 1 – käsitteellinen suunnittelu: Ensin laaditaan toimintamalli, jossa esitetään hankkeen perustelut ja määritetään rahoitustarpeet. Lisäksi tuotetaan taso 3 (käyttäjävaatimukset, toimintaprosessien mallinnus) ja taso 4 (toiminnalliset vaatimukset, toimintaprosessien mallinnus), jotta toimintaprosesseista ja yksityiskohtaisista toiminnallisista vaatimuksista saadaan visuaalinen kuvaus. Tällä varmistetaan, että suunniteltu operatiivinen tietojärjestelmä toimii lainsäädännön mukaisesti. Tämän jälkeen laaditaan kehittämisasiakirja, jossa annetaan yksityiskohtaisempia tietoja hankkeen rakenteesta, kustannuksista, aikataulusta ja riskeistä sekä välitavoitteista, suoritteista ja hankkeen organisoinnista. Näissä asiakirjoissa otetaan huomioon keskustelut ja komission laatiman täytäntöönpanosäädöksen sisältö.

Vaihe 2 – järjestelmän kehittäminen: Täytäntöönpanosäädöksen säännösten sekä käyttäjävaatimusten ja järjestelmän toiminnallisten eritelmien perusteella laaditaan tekniset eritelmät, joissa määritetään tarkemmin järjestelmän rakenne. Teknisissä eritelmissä määritetään muun muassa käytettävä arkkitehtuuri, talouden toimijoiden toimittamat sanomat, muiden järjestelmien kanssa yhteiset rajapinnat ja testaussuunnitelmat.

Kun järjestelmän suunnittelu on käsitteellisestä näkökulmasta valmis ja taulukossa 1 luetellut välitavoitteiden 1 ja 3 (ks. liite I) tuotokset ovat valmiit, alkaa perusteellisempi työ. Siinä otetaan huomioon sovellusten ja palveluiden eritelmien ja järjestelmän teknisten eritelmien teknisemmät näkökohdat, joissa toimintamalli (laadittu vaiheessa 1) ja kehittämisasiakirja (laadittu vaiheessa 2) konkretisoituvat. ICG-järjestelmä integroidaan nykyiseen TRACES-alustaan, minkä vuoksi nykyisiä määrityksiä, arkkitehtuuria, viestejä ja rajapintaa käytetään jossakin määrin uudelleen.

Vaihe 3 – käyttöönotto ja toiminta: Lopuksi alkaa varsinainen tietotekniikan kehittämisvaihe (rakennusvaihe), ja sitä seuraa siirtymävaihe, jossa ICG-järjestelmän varhaiset versiot annetaan asteittain eri käyttäjäryhmien käyttöön ja niitä testataan. Näin

[9] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf
[10] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf
[11] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf

varmistetaan, että toimijat ja toimivaltaiset viranomaiset voivat ja osaavat käyttää järjestelmää 28. kesäkuuta 2025 mennessä. Tämän jälkeen alkaa kuuden kuukauden seurantajakso. Sen aikana järjestelmää hienosäädetään vastaamaan mahdollisiin toiminnallisiin tarpeisiin, joita saattaa tulla esiin vasta sen jälkeen, kun tietojärjestelmän käyttö muuttuu pakolliseksi. Tässä vaiheessa myös varmistetaan, että järjestelmä toimii moitteettomasti.

On huomattava, että ICG-järjestelmä liitetään jäsenvaltioiden tullihallintoihin EU CSW-CERTEX -järjestelmän kautta **3. maaliskuuta 2025 mennessä** Euroopan unionin tullialan yhdennetyn palveluympäristön perustamisesta annetun asetuksen hyväksymisen seurauksena[12], jotta tullit voivat valvoa kulttuuriesineiden tuontiasiakirjoja automaattisesti. Tämä toiminta edellyttää vaatimustenmukaisuuden testausta.

4. EDISTYMISKATSAUS

Hankkeen kehittäminen

Tekniset toimet ovat edistyneet raportointijaksolla hyvin. ICG-järjestelmän kehittäminen aloitettiin vuoden 2022 toisella neljänneksellä, jolloin kehitettiin ensimmäiset sisäiset versiojulkaisut. Ensimmäiset versiojulkaisut koskivat yleistä toiminnallista infrastruktuuria (mm. tukiyksiköt, viitetiedot, käyttäjät, roolit ja hakuindeksit) sekä keskeisiä työnkulkuja (esim. tuonnin yhteydessä vaadittujen lomakkeiden rekisteröinnin/toimittamisen työnkulut ja luonnosten tallentamisen työnkulut).

Koska ensimmäiset tulokset ovat jo saatavilla, komissio esitti hankeryhmälle kolme laajaa demonstraatiota, joissa järjestelmä esiteltiin osallistuville jäsenvaltioille. Vaikka toimissa keskityttiin ydintoimintojen laajentamiseen niin, että saavutetaan täydelliset hallintavalmiudet, niissä määritettiin myös uusia toiminnallisia käsitteitä. Näitä ovat esimerkiksi myöhemmän tuonnin helpottaminen, useita esineitä koskevan luvan hakeminen, lupahakemusten jakaminen ja ICG-järjestelmään sisältyvä yhteenveto kolmansien maiden lainsäädännöstä.

Lisäksi vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä käynnistettiin toiminta EU CSW-CERTEX -järjestelmän integroimiseksi, jotta tuontiluvat tai tuojan vakuutukset ovat tullin saatavilla EU CSW-CERTEX -järjestelmän kautta vuoden 2025 alkuun mennessä ICG-järjestelmän käyttöönottoaikataulun mukaisesti.

Metodologia: ICG-järjestelmän täytäntöönpanossa käytetty lähestymistapa

ICG-järjestelmän täytäntöönpanossa käytetty metodologinen lähestymistapa on yhdistelmä komission eri yksiköiden menetelmiä ja käytäntöjä, jotka koskevat käsitteellistä suunnittelua, laadunvarmistusta, kehittämistä ja käyttöönottoa. Tässä yhteydessä säännöllisissä sisäisissä kokouksissa ja demonstraatiotilaisuuksissa voidaan keskustella todellisista toiminnoista ja toteuttaa niitä välttäen liian monimutkaisia mallinäyttöjä. Mukauttava suunnittelu mahdollistaa sen, että odotuksiin ja muutoksiin voidaan vastata joustavasti ja nopeammin. Vapaaehtoisia jäsenvaltioita otetaan mukaan kehitystyöhön heti, kun testiversio on saatavilla, jotta saadaan asianmukaista palautetta kentältä ja järjestelmä voidaan panna asianmukaisesti

[12] Lähes kymmenen vuoden aikana toteutettujen pilottihankkeiden sekä lähes neljän vuoden valmistelujen ja neuvottelujen jälkeen Euroopan unionin tullialan yhdennetyn palveluympäristön perustamisesta annettu asetus tuli osaksi EU:n lainsäädäntöä joulukuussa 2022. Asetuksella luodaan uusi oikeudellinen kehys tullihallintojen ja muiden viranomaisten välisen tiedonvaihdon ja digitaalisen yhteistyön parantamiseksi.

täytäntöön. Ulkopuoliset pääsevät kokeilemaan testiympäristöä vuoden 2023 viimeisestä neljänneksestä lähtien käyttämällä yleisiä koulutusprofiileja.

Korkean tason suunnittelu
ICG-järjestelmän ominaisuudet on jaettu eri luokkiin seuraavasti:

a) ”ICG-järjestelmän ydinominaisuudet, joilla on perusta TRACES-järjestelmässä”: olennaiset ominaisuudet, joissa olemassa olevia toimintoja käytetään uudelleen

b) ”ICG-järjestelmän ydinominaisuudet, joilla ei ole perustaa TRACES-järjestelmässä”: olennaiset ominaisuudet, jotka on luotava alusta lähtien

c) ”ICG-järjestelmän muut kuin ydinominaisuudet”: tärkeät mutta eivät olennaiset ominaisuudet

d) ”ulkoiset liitännät”: ulkoisiin syöttötietoihin perustuvat ominaisuudet

e) ”soveltamisalan ulkopuoliset”: ominaisuudet, jotka eivät kuulu ICG-järjestelmän ensimmäiseen järjestelmäversioon (esim. tekoäly).

Seuraavassa taulukossa esitetään arvio saatavuudesta vuosineljänneksittäin. Tällä hetkellä työ on jaettu kahdeksaan versiojulkaisuun vuoden 2022 ensimmäisestä neljänneksestä vuoden 2024 toiseen neljännekseen sillä varauksella, että tätä jakoa on mahdollisesti hiottava ja optimoitava jatkuvasti ja ketterästi.

Korkean tason yleiskatsaus saatavuustavoitteisiin												
Luokka	2022				2023				2024			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
A – Ydinominaisuudet, TRACES-järjestelmän uudelleenkäyttö												
B – Ydinominaisuudet, uusi kehitys												
C – Muut kuin ydinominaisuudet												
D – Ulkoiset liitännät												

Taulukko 1: Korkean tason yleiskatsaus saatavuustavoitteisiin

Muutospyynnöt
Muutostenhallintaprosessin mukaisesti kaikki havaitut muutokset kirjataan muutospyyntöluetteloon. Vaikka kehitystoimet etenevät ja parhaillaan käydään sisäisiä keskusteluja, ICG-järjestelmän tasojen 2–4 toimintaprosessien mallinnuksiin on tehtävä useita muutoksia. Siksi toimintaprosessien mallinnuksia ja BAC-asiakirjaa päivitetään niin, että ne vastaavat viimeisintä tilannetta muutosten osalta. Jäsenvaltioille tiedotetaan muutoksista, mutta toistaiseksi muutoksilla ei ole vaikutuksia jäsenvaltioille.

Ulkoiset synergiat
Komissio on raportointijakson aikana ollut tiiviissä yhteydessä kansainvälisiin järjestöihin, kuten Kansainväliseen museoneuvostoon (ICOM). Näin varmistetaan, että järjestelmään sisällytetään riskinhallinnan osatekijöitä erityisesti ICOMin punaisista listoista[13] ja Unescolta.

[13] https://icom.museum/en/resources/red-lists/

Lisäksi on tutkittu muita laittoman kaupan torjumiseen käytettäviä välineitä, joilla ICOM suojelee kulttuuriperintöä (esim. Object ID[14] ja Observatory[15]).

Keskinäinen yhteistyö

Tullista ja terveydestä vastaavat komission yksiköt tekevät laajasti yhteistyötä, ja ne vastaavat useista politiikoista, jotka ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa. Yksiköt ovat sopineet yhteistyön toimintakehyksestä, jota on parannettu raportointijakson aikana jatkuvalla seurannalla.

Työskentely kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän hankeryhmän kanssa

Komissio on perustanut kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän hankeryhmän[16]. Se toimii keskustelufoorumina jäsenvaltioiden kansallisten tullihallintojen asiantuntijoille ja toimivaltaisille (kulttuuri-)viranomaisille, joilla on kokemusta kulttuuriperintöasioiden lupamuodollisuuksien hoitamisesta erityisesti digitaalisesti. Ryhmä tuki täytäntöönpanosäädöksen laatimista ja auttaa parhaillaan komission yksiköitä parametrien määrittelyssä ja ICG-järjestelmän toiminnallisten eritelmien kriteerien kehittämisessä.

Hankeryhmä[17] koostuu tällä hetkellä 15 jäsenvaltion (AT, BE, BG, DK, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LV, NL, PT ja RO) edustajista ja on tähän mennessä kokoontunut 20 kertaa (kuusi kertaa raportointijaksolla 29.6.2022–28.6.2023).

Tämän raportointijakson aikana hankeryhmä tarkasteli pääasiassa seuraavia aiheita ja tarjosi niihin liittyen asiantuntemustaan ja näkemyksiään:

- Ohjeet toimivaltaisille viranomaisille sellaisten yhteisöjen rekisteröintien validoimiseksi ICG-järjestelmässä, joille voidaan myöntää poikkeuksia lupa- tai vakuutusvaatimuksista kasvatuksellisiin, tieteellisiin tai tutkimuksen tarkoituksiin tehtävän väliaikaisen tuonnin osalta. Parhaita käytäntöjä koskevan asiakirjan laatiminen sen varmistamiseksi, että kaikki jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset käyttävät samoja arviointiperusteita, kun ne validoivat tällaisia rekisteröintejä.
- Jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten hallinnollisen rakenteen ymmärtäminen ja sen yhteensovittaminen ICG- ja TRACES-järjestelmien konfiguraation ja käsitteiden kanssa siten, että lupahakemukset ohjataan aina oikealle toimivaltaiselle viranomaiselle.
- Tapa, jolla ICG-järjestelmässä voidaan parhaiten helpottaa aiemmin luvan saaneen kulttuuriesineen myöhempää tuontia.
- Tavoitteena on luoda ICG-järjestelmään kolmansien maiden lainsäädäntöä koskeva kirjasto-ominaisuus, jonka avulla toimivaltaiset viranomaiset, tulli ja maahantuojat voivat tunnistaa, onko kolmansissa maissa olemassa vientitodistuksia koskeva vaatimus tai vientikielto. Hankeryhmän jäsenet ovat olleet tiiviisti mukana suunnittelemassa mallia kirjaston näyteprofiiliksi.
- Tapa, jolla ICG-järjestelmässä käsitellään tuontilupahakemukset, jotka koskevat useiden kulttuuriesineiden lähetyksiä. Tässä hyödynnetään toimivaltaisten viranomaisten käytännön kokemuksia asetuksen (EY) N:o 116/2009 mukaisista vientiluvista.

[14] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/

[15] https://www.obs-traffic.museum/

[16] Kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevä hankeryhmä toimii keskustelufoorumina, jossa kansallisten tullihallintojen ja toimivaltaisten (kulttuuri-)viranomaisten asiantuntijat, joilla on kokemusta kulttuuriperintöasioiden lupamuodollisuuksien suorittamisesta erityisesti digitaalisesti, kokoontuvat tukemaan ICG-järjestelmän kehittämiseen liittyviä toimia.

[17] Lisätietoja hankeryhmän tehtävästä ja työstä on komission ensimmäisessä edistymiskertomuksessa COM(2020) 342 final.

- Aivoriihi sen selvittämiseksi, miten useita esineitä koskevan tuontilupahakemuksen työnkulku voidaan järjestää mahdollisimman tehokkaalla ja tuloksellisella tavalla tapauksissa, joissa toimivaltainen viranomainen aikoo myöntää luvan joillekin esineille mutta hylkää hakemuksen muiden esineiden osalta.
- Kun tuontiluvan ja tuojan vakuutuksen mallien vapaamuotoisia tekstikenttiä pyrittiin vähentämään, jäseniä kuultiin arvoluetteloiden laatimisesta tilastotietojen keruun parantamiseksi.

Lisäksi ICG-järjestelmän kehittäjäryhmä esitti ryhmälle kolme demonstraatiota raportointijakson aikana sitä mukaa, kun järjestelmään luotiin ja lisättiin uusia toimintoja. Näin saatiin palautetta uusien ominaisuuksien toteutuksesta.

5. VIIVÄSTYMISRISKIT

Riski 1 – henkilöstön osoittaminen
Tietojärjestelmän luominen ei sisältynyt komission alkuperäiseen ehdotukseen. Siksi siihen ei osoitettu resursseja. Neuvottelujen aikana ja lainsäätäjien vaatimuksesta ICG-järjestelmän luominen sisällytettiin asetukseen, mikä edellytti tuossa vaiheessa odottamattomasti lisäresursseja. Lopullisten poliittisten kolmikantaneuvottelujen aikana joulukuussa 2018 arvioitiin, että tässä kuusivuotisessa hankkeessa tarvitaan tietotekniikan kehittämiseen kaksi kokoaikaista hallintovirkamiehen virkaa. Varoja osoitettiin heinäkuun 2020 puolivälistä lähtien kuitenkin vain yhtä hallintovirkamiestä varten.

Riski 2 – EU:n tullialan yhdennetty palveluympäristö ja tullin tietotekniikan kehittämisen yleiset painopisteet
Kansallisten tullialan yhdennettyjen palveluympäristöjen kanssa käytävän tietojenvaihdon osalta ICG-järjestelmä on riippuvainen siitä, että EU CSW-CERTEX -järjestelmä, joka on EU:n tullialan yhdennetyn palveluympäristön ydinkomponentti, pannaan asianmukaisesti täytäntöön. Riskit koskevat pääasiassa jäsenvaltioita ja liittyvät resurssirajoitteisiin, hankkeiden ja niiden integroinnin monimutkaisuuteen, sopimuskysymyksiin ja mahdollisiin hankinta- ja rahoituskysymyksiin. Nämä riskit on otettava huomioon jäsenvaltioiden yleisen tietoteknisen toiminnan yhteydessä, erityisesti UTK:n tietoteknisissä hankkeissa (kuten tuontijärjestelmissä), joilla on välillinen vaikutus ICG-järjestelmän yleiseen täytäntöönpanoon. Ukrainan sota on aiheuttanut joillekin jäsenvaltioille resursseihin liittyviä lisäongelmia. Rahoituskysymysten ratkaisemiseksi komissio on edistänyt asiaankuuluvien välineiden, kuten teknisen tuen välineen, käyttöä.

Lieventävät toimenpiteet
Riskeistä on raportoitu sisäisesti.

6. PÄÄTELMÄT

Tärkeimmät tämän neljännen edistymiskertomuksen kattamalla kaudella toteutetut toimet ICG-järjestelmän kehittämiseksi voidaan tiivistää seuraavasti:

- ICG-järjestelmän kehittäminen on alkanut, ja ensimmäiset perustulokset ovat jo nähtävissä. ICG-järjestelmän ydintoiminnot, kuten asiakirjojen luominen, tallentaminen luonnoksena ja kaikentyyppisiä kulttuuriesineitä koskevien asiakirjojen toimittaminen tai rekisteröinti, ovat jo toiminnassa.
- Tällä hetkellä keskitytään näiden ydintoimintojen laajentamiseen niin, että saavutetaan täydelliset hallintavalmiudet. Kahdeksassa sisäisessä versiojulkaisussa vuoden 2022

toisesta neljänneksestä vuoden 2024 toiselle neljännekselle suunnitellut toimet ovat aikataulussa. Niiden organisointiin sovelletaan jatkuvia ketteriä menetelmämukautuksia.

- Kulttuuriesineiden digitalisointia käsittelevän hankeryhmän jäsenten kanssa tehty tiivis yhteistyö on mahdollistanut teknisen toiminnan kehittämisen, ja hankeryhmän säännöllisten kokousten yhteydessä järjestettiin kolme ICG-järjestelmän demonstraatiota.
- ICG-järjestelmän uusista toiminnallisista käsitteistä sovittiin, ja ne pantiin täytäntöön. Näitä ovat esimerkiksi aiemmin luvan saaneiden kulttuuriesineiden myöhemmän tuonnin helpottaminen, useita esineitä koskeva tuontilupa ja lupahakemusten jakaminen.
- Kolmansien maiden lakiprofiileille luotiin toiminnallinen malli. ICG-järjestelmän kolmansien maiden lainsäädäntöä koskeva kirjasto-ominaisuus auttaa hallintoja ja toimijoita tunnistamaan, onko kulttuuriesineiden viennille tietystä kolmannesta maasta olemassa rajoituksia tai kieltoja.
- Toiminta EU CSW-CERTEX -järjestelmän integroimiseksi on aloitettu, jotta ICG-järjestelmän asiakirjat ovat tullin saatavilla vuoden 2025 alkuun mennessä ICG-järjestelmän sähköisen lupamenettelyjärjestelmän käyttöönoton mukaisesti. Muihin ulkoisiin yhteyksiin, kuten EORI-järjestelmään, liittyvä työ on edennyt.
- MASP-C rev. 2019 -suunnitelman välitavoitteiden mukaisesti sovellusten ja palveluiden eritelmiin ja järjestelmän teknisiin eritelmiin liittyvä työ on käynnistetty.
- Komissio on tähän mennessä ollut aikataulussa, eikä merkittäviä viivästymisriskejä ole havaittu.

LIITE I: MONIVUOTINEN STRATEGIASUUNNITELMA

MASP-C-suunnitelmalla varmistetaan tietotekniikkahankkeiden tehokas ja yhtenäinen hallinta määrittämällä sekä strateginen kehys että välitavoitteet lainsäädännössä säädettyjen määräaikojen mukaisesti. Suunnitelman vahvistavat viime kädessä tullipoliittisen ryhmän jäsenvaltiot sähköisen tullin koordinointiryhmän antamien neuvojen ja kaupan alan yhteydenpitoryhmässä järjestettyjen kaupan alan kuulemisten perusteella.
Jäsenvaltiot ovat keskustelleet sähköistä järjestelmää koskevista suunnitelmista ja hyväksyneet ne. Suunnitelmat kuvataan yksityiskohtaisesti MASP-C rev. 2019 -suunnitelman hankekuvauksessa 1.18.

Taulukossa 1 on ote kulttuuriesineiden tuomista koskevan hankkeen suunnittelusta MASP-C rev. 2019 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.18.

Taulukko 1 – Ote MASP-C rev. 2019 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.18

	Välitavoitteet	*Arvioitu valmistumisajankohta*
1	Toiminnan analyysi ja mallinnus	
	– Toimintamallia koskeva asiakirja	Vuoden 2020 viimeinen neljännes
	– Taso 3 (käyttäjävaatimukset, toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2022 ensimmäinen neljännes
	– Taso 4 (toiminnalliset vaatimukset, yksityiskohtainen toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2022 ensimmäinen neljännes
2	Lainsäädäntö	
	– Nykyiset säännökset hyväksytty*	Vuoden 2019 toinen neljännes
	– Tulevat säännökset hyväksytty**	Vuoden 2021 toinen neljännes
3	Hankkeen käynnistysvaihe	
	– Kehittämisasiakirja	Vuoden 2021 toinen neljännes
	– Hyväksymispäätös	Vuoden 2021 toinen neljännes
4	Tietotekniikkahanke	
	– Sovellusten ja palveluiden eritelmät	Vuoden 2023 toinen neljännes
	– Järjestelmän tekniset eritelmät	Vuoden 2023 toinen neljännes
	Rakennusvaihe	
	– Keskitettyjen palvelujen toteutus	Vuoden 2024 kolmas neljännes
	– Palvelun integrointi kansallisiin järjestelmiin	–
	– Kansallinen toteutus	–
	Siirtymävaihe	
	– Käyttöönotto ja toteutus	Vuoden 2024 viimeinen neljännes
	– Vaatimustenmukaisuuden testaus	Vuoden 2025 toinen neljännes
5	Toiminta	
	– Komissio, jäsenvaltioiden hallinnot ja kaupan alan toimijat	Vuoden 2025 toinen neljännes
	– EU:n ulkopuoliset maat ja kaupan alan toimijat (tarvittaessa)	–
6	Toteutuksen tuki (koulutus ja viestintä)	
	– Keskitetysti kehitetty koulutus ja viestintä	Vuoden 2024 viimeinen neljännes
	– Kansallinen koulutus ja viestintä	Vuoden 2024 viimeinen neljännes

*Nykyiset säännökset viittaavat asetukseen (EU) 2019/880.
**Tulevat säännökset viittaavat täytäntöönpanosäännöksiin, jotka hyväksytään asetuksen (EU) 2019/880 mukaisesti.

Taulukossa 2 on ote EU CSW-CERTEX -hankkeesta. Sen painopiste on EU-CSW CERTEX -hankkeen komponentissa 2, joka yhdistää sen ICG-järjestelmän kanssa.

Taulukko 2 – Ote MASP-C rev. 2019 -suunnitelman hankekuvauksesta 1.13 – komponentti 2 ”EU CSW-CERTEX”

	Välitavoitteet	*Arvioitu valmistumisajankohta*
1	Toiminnan analyysi ja mallinnus	
	– Toimintamallia koskeva asiakirja	Vuoden 2017 ensimmäinen neljännes
	– Toimintamallia koskeva liite	Vuoden 2023 toinen neljännes
	– Taso 3 (käyttäjävaatimukset, toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2024 ensimmäinen neljännes
	– Taso 4 (toiminnalliset vaatimukset, yksityiskohtainen toimintaprosessien mallinnus)	Vuoden 2024 ensimmäinen neljännes
2	Lainsäädäntö	
	– Nykyiset säännökset hyväksytty*	Voimassa
	– Tulevat säännökset hyväksytty**	2021
3	Hankkeen käynnistysvaihe	
	– Kehittämisasiakirja	Vuoden 2017 kolmas neljännes
	– Kehittämisasiakirjan liite	Vuoden 2023 kolmas neljännes
	– Hyväksymispäätös	Vuoden 2023 kolmas neljännes
4	Tietotekniikkahanke	
	– Sovellusten ja palveluiden eritelmät	Vuoden 2024 toinen neljännes
	– Järjestelmän tekniset eritelmät	Vuoden 2024 toinen neljännes
	Rakennusvaihe	
	– Keskitettyjen palvelujen toteutus	Vuoden 2024 kolmas neljännes
	– Palvelun integrointi kansallisiin järjestelmiin	Vuoden 2024 viimeisestä neljänneksestä alkaen
	– Kansallinen toteutus	Vuoden 2024 viimeisestä neljänneksestä alkaen
	Siirtymävaihe	
	– Käyttöönotto ja toteutus	Vuoden 2024 viimeinen neljännes
	– Vaatimustenmukaisuuden testaus	Vuoden 2025 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen
5	Toiminta	
	– Komissio, jäsenvaltioiden hallinnot ja kaupan alan toimijat (huom. tämä on komission toiminta-aikataulu, jäsenvaltiot aloittavat vaatimustenmukaisuuden testaukset vuoden 2020 toisella neljänneksellä)	Vuoden 2025 toinen neljännes
	– EU:n ulkopuoliset maat ja kaupan alan toimijat (tarvittaessa)	–
6	Toteutuksen tuki (koulutus ja viestintä)	
	– Keskitetysti kehitetty koulutus ja viestintä	–
	– Kansallinen koulutus ja viestintä	–

*Nykyiset säännökset viittaavat asetukseen (EU) 2019/880.
**Tulevat säännökset viittaavat täytäntöönpanosäännöksiin, jotka hyväksytään asetuksen (EU) 2019/880 mukaisesti.

LIITE II: HANKKEEN PÄÄVAIHEET JA KRIITTISTEN VÄLITAVOITTEIDEN AIKATAULU

